UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Syntagma Ivris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

9 de patriarchatu in genere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-97739

Visual Library

vltimum Chriſtianum Imperatorem interfecit, cum omnibus ſuis, & Orientale Imperium ſuſtulit, anno 1453. *Æneas Syluius, & Sabellicus.* Conſtantinopolitanum & Trapezuntinum Imperium, 12. regna, 200. vrbes Chriſtianis ademit, Peloponeſum & Pontum expugnauit. *Egnatius, lib. 3. Cæſarum. Sabell.* Vocantque
10 nunc Turcæ eam ciuitatem Cæſarundum. ¶ Florente † republ. Romana prætorium erat Illyricanum: cuius ditio per Thracias, Pontum, Dacias, Myſias, totamque Græciam exporrigebatur, duplici ſede Metropolitana conſpicuum, Conſtantinopoli videlicet & Theſſalonica: Cuius ſecuti rationem Chriſtiani, Patriarchalem fecerũt ſedem Conſtantinopolin primatem apud Theſſalonicam ſubrogantes, vt notat Wolffgangus Lazius, *lib. 2. Com-*
11 *mentar. reip. Rom. cap. 3.* ¶ In † prouinciali libro omnium eccleſiarum orbis. Patriarchatus Conſtãtinopolitanus Romania dicitur: eique ſubiiciuntur 26. Archiepiſcopatus, ex deſcriptione facta eccleſiarum, Pipini regis Galliarum tempore, filii eius Caroli Martelli, qui in Hiſpania ad Turonem 375000. Agarenorum prælio trucidauit, *Paulus Æmil. 2. & Sabell.* a proceribus regni Galliarum regis renuntiati in locum Childerici, circiter annum dom. 747. *Guaguin. lib. 3. Blond. lib. 10. Paul. Æmil. & alii Franciæ Hiſtoriogra.* Alius numerus Metropolitanarum eccleſiarum, nempe 80. & Archiepiſcopalium 39. recenſetur in iure Orientali, lib. 2. in fine ſub titulo, *τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου κυρίου, περὶ τῆς κατὰ τὴν καθέδραν τάξεως τῶν μητροπολιτῶν καὶ ἀρχιεπισκόπων, καθὼς ἐν χαρτοφυλακίῳ εἰσαναγράφονται. Id. Sanctiſſimi Patriarchæ domini, de ſeſſionis ordine Metropolitanorum & archiepiſcoporum, vt in Chartophylacio deſcribuntur.*

De Patriarcha Alexandrino. Cap. 6.

1 *Patriarcha Alexandrinus vnde dictus.*
2 *Alexandria ciuitas quæ, & qualis.*
3 *Patriarchatus Alexandrinus quibus præeſt.*
Pentapolis Lybiæ ciuitas, eod.
4 *Præfectus Ægypti in Alexandria Imperium accipiebat.*

1 ALexandrinus † Patriarcha a ciuitate Alexandria, in qua ſe-
2 dem habet, dicitur. ¶ Alexandria † ciuitas eſt in Ægypto, Africæ contermina, vt ſcribit Pompo. Mela, *lib. 1. c. 9.* Hanc verticem ciuitatum Ægyptiarum Amianus Marcellinus dixit, *libr. 22.* ab architecto nobiliſſimo Dinocrete, vel vt alii legunt, apud Arrium & Strabonem, a Chinocrate, iuſſu Alexandri, ædificatam, Europæ totius nobiliſſimum emporium, quo Indicæ merces, Arabico ſinu & Nili variis foſſis excipiuntur, & in omnes mediterranei orbis oras diſtribuuntur. De qua ciuitate etiam abunde ſcribunt Plinius, *lib. 5. cap. 10.* Strabo, *lib. 17.* Cornelius Tacitus, *lib. 20.* Diodorus Siculus, *lib. 17.* Egeſippus. *lib. 10.* Ioſephus, *lib. contra Apionem.* Hircius, *lib. 4. bellor. ciuil.* Vitruuius, *in proœmio lib. 2.* Solinus, *cap. 35.*

¶ Itaque † ob loci inſignem laudem, & populi frequentiam,
3 quæ eo confluit, ſedes ibi poſita eſt principalis, quæ præeſſet ex more approbato, *can. mos antiquus. 63. diſt.* per Nicænam Synodum Ægypto vel Libyæ, & Pentapoli, quę ideo Pentapolis dicta eſt in regione Libyca, a quinque ciuitatibus, Beronicæ, Arſinoe, Ptolemaide, Apollonia, Cyrene, vt auctor eſt Plinius *lib. 5.* ¶ In † hac ciuitate etiam Alexandria, præfectus Ægypti, qui a Romano Cæſare regendam ſuſcipiebat cum imperio prouinciã ad ſimilitudinem proconſulis, per legem ſub Auguſto latam Imperium non alibi aſſumebat. *Vlpian. in l. vnic. de offic. præfect. Auguſtal. lib. 1. P. titul. 17.*

De Patriarcha Antiocheno. Cap. 7.

1 *Patriarcha Antiochenus a ciuitate dictus.*
2 *Antiochia ciuitas, Syriæ, quæ nunc Suria caput.*
Syria nunc Suria, eod.
3 *Prætorii orientis Antiochia ſedes, eiuſque ditioni ſubditæ ciuitates.*
4 *Patriarchatus Antiochenus quibus præeſt.*
5 *Patriarcha Antiochenus cur dictus Catholicus.*
Catholicus præfectus prætorio Antiocheno, eod.

1 ANtiochenus † Patriarcha a ciuitate quoque Antiochia dici-
2 tur, vbi ſedem habet ¶ Antiochia † Syriæ regionis, quæ nunc Suria, caput eſt, ab Seleuco Nicanore condita, & de patria eius nomine Antiochia appellata. *Strabo lib. 15.* Regio illa potens, & dum ei imperauit Semiramis potentiſſima. *Pompon. Mela, lib. 1. cap. 11. in Syria.* De hac præclara plura Procopius. *lib. 1. & bello Perſic.* ¶ Tempore † quo Romanum integrum viguit Impe- 3
rium Orientis prætorii vel Magiſterii Antiochia etiam ſedes fuit, cuius erat iuriſdictio ſupra omnes Orientis, Aſiæ, vtriuſque Syriæ, Armeniæ, Phœniciæ, Paleſtinæ & Arabiæ ꝓuincias. *VVolfgangus Lazius, lib. 2. commentario. reipub. Rom. cap. 2.* Dio Caſſius *in Adriano*, metropolim Syrię dixit, vbi erat Adrianus cum Imperator declaratus fuit. Scribit Spartianus Adrianum Antiochẽſes odio habuiſſe, vt Syriam a Phœnice ſeparare voluerit, ne tot ciuitatum metropolis Antiochia diceretur, *Ælius Spart. in Adriano.* verum nihil obtinuit, & ita in ſua dignitate perſeuerauit, dignaque viſa eſt ſede Patriarchali.

¶ Subiiciuntur autem ei in libro Prouinciali eccleſiarum 153. 4
eccleſiæ cathedrales, Archepiſcopatus autem 12. ¶ Dictus † hic 5
Patriarcha ſacroſanctæ eccleſiæ Antiochenæ Catholicus, apud Procopium, ſicuti & qui prætorio eius antea præficiebatur, Catholicus nominabatur. Guillelmus Tyrius ſcribit ſuo tempore ſub Antiocheno Patriarcha fuiſſe 13. Archiepiſcopatus, quos nominat, & cuiuſque epiſcopatus. *lib. 14. belli ſacri, c. 12.*

De Patriarcha Hieroſolymitano.

Cap. 8.

1 *Patriarchatus Hieroſolymitanus a ciuitate dictus.*
2 *Hieroſolyma ciuitas quæ, & quare ita dicta.*
3 *Hieroſolymitanus Patriarchatus quando conſtitutus.*

HIeroſolyma, † ex qua Patriarcha titulum accipit, eſt Iudeæ 1
ciuitas totius orientis clariſſima. *Plinius lib. 5. cap. 14.* ¶ Quæ † 2
& Hieruſalẽ vocatur, quaſi *ἱερὸν*, id eſt, templum Salomonis, *Euſebius lib. 9. de præparation. Euangel. cap. 4.* inibi enim templum ſanctum, fama & gloria præſtans, Rex Salomon ædificari curauit, *c. 2. Paralip. c. 3. & 7. Ioſephus lib. 6. de bello Iudaic. cap. 5. & contra Apionem.* illuſtrior reddita, morte & ſepultura ſaluatoris Domini noſtri Ieſu Chriſti: & inſigni clade, quæ ei in vindictam tanti ſceleris illata fuit ſub Veſpaſiano, *vide Hegeſippum.* poſtquam & iterum fuit Adriani iuſſu habitata, & deinceps ab eodem multis cædibus ob contumaciam Iudæorum oppreſſa. *Xiphilinus ex Dione. in Adriano.* ¶ Et † quamuis ex Sion exierit lex, & verbum domi- 3
ni de Hieruſalem, *Ieſaia 2.* tamen Prouincialis liber omnium eccleſiarum annotauit, monumenta veterum, quæ non modicam habent auctoritatem apud Palæſtinos maxime, & Græcos, Hieroſolymitanam eccleſiam vſque ad tempora Iuſtiniani Auguſti epiſcopum habuiſſe nulla vel modica dignitatis prętogatiua. Imperante autem illo principe congregatam fuiſſe ſynodum generalem Conſtantinopoli, ſub Vigilio Pap. & Elicio Conſtantinopolitano Patriarcha, & Apollinario Patriarcha Alexandrino, & Euſtachio Patriarcha Antiochenſi: & in illa, inter alia placuiſſe honore Patriarchali donandam ſedem Hieroſolymitanam. Et quia ciuitas inter fines & limites erat Patriarchatuum Antiochię & Alexandriæ, nec illi eſſent ſufficienter epiſcopi ſuffraganei, ex communi omnium conſenſu, ab vtroque Patriarchatu vicino placuit etiam decerpere, & vt in formam patriarchatuum aliorũ ille ordinaret eccleſias ſibi ſubiectas. Quæ omnia ſumta ſunt fere ad verbum ex Guillelmo Tyrio Patriarcha Hieroſolymitano, qui & deſcribit nominatim archiepiſcopatus & eorum ſuffraganeos, *lib. 14. Sacri belli, cap. 11.*

De Patriarchatu in genere. Cap. 9.

1 *Patriarcharum Senatus qualis.*
Euicelli Epiſcopi Patriarcharum qui, eod.
2 *Patriarchæ electio ad quos pertineat.*
3 *Patriarcharum electionem confirmat ſummus Pontifex, vel eius legatus.*
Confirmatio electionis Patriarchæ primatum exemtorum ſummi eſt Pontif. eod.
4 *Epiſcopatus vſurpati ab Agarenis. Sebaſte, olim Samaria.*
5 *Epiſcopatus in nouis inſulis.*
6 *Patriarcharum inſigne, pallium, crux, & priuilegia.*
Crux quando & vbi non poteſt præferri Patriarchæ, eod.

QVemadmodum † ſummi Pontifices Romæ Senatorum lo- 1
co Cardinales habent, ſic & Patriarchæ habent in concilio quoſdam epiſcopos, qui non ſubiiciuntur cuipiã Metropolitano, ſibi familiares & ſuffraganeos, ſemper adſtantes, quos Græci vocant Euicllos, *ein Prouinciali omnium eccleſiar. dum agitur de Hieroſolymit. Patriarch.* dicunt enim Gręci, *εὐκήλυς*, ſtantes ſine motu, quietos,

quietos, ſicut apud Heſiodum *lib. 2. Ergon.* τῆμος δ᾽ εὐκρινέες τ᾽ αὖ-
ραι καὶ πόντος ἀπήμων εὔκηλος, &c. vt & apud Homerum *Iliad.* 1. &
alios. Hos familiares ſuffraganeos a Græcis vocari teſtatur Guil-
lelmus Tyrius, *lib. 14. belli ſacri, c. 12.* cancellos, ſed vereor ne cor-
2 rupta vox ſit. ¶ Electio, † deſtituta paſtore ſede patriarcharum
competit canonicis eccleſiarum patriarchalium: niſi ciuitates pa-
triarchales occupentur ab Agarenis, & canonici pauci inibi in-
ueniantur, quo caſu electio deuoluitur ad Sum. Pont. *c. ſancta Ro-*
3 *mana, de elect. in extrauag. commu.* ¶ Confirmat † & alioquin ele-
ctos patriarchas & primates ſum. Pont. *c. ſcriptum, c. 40. de electio.*
apud Greg. vel legatus de latere vt epiſcopos, qui ab archiepiſco-
4 porũ eximũtur poteſtate, *c. ſi abbate, c. 36. de elect. in 6.* ¶ Hic † no-
tandum eſt, in epiſcopatibus & archiepiſcopatibus vltramarinis,
patriarchales ſedes valde decreuiſſe ob tyrannidem Turcicam,
ſub qua degunt, illis a Chriſtianis derelictis: ſicuti in Ægypto vſur-
pata Senlona, quę erat archiepiſcopatus ſub Imperatoribus Gręcorum Orientis: item Gazarus & Varo epiſcopatus, vbi erãt tem-
plariorum ſedes: Hieruſalem, Sebaſte quæ olim Samaria. Et ver-
ſus Arabiam, Ebron, Patracenſis, Cumatenſis, quæ nunc Eracum,
5 ſedes archiepiſcopales, aliæque alibi permultæ. ¶ In † quarum lo-
cum, Deus fidem Chriſtianam in inſulas extimas, ſeu noui orbis
incolas producens, epiſcopales ſibi delegit ſedes. Nam & ibi plu-
res tunc epiſcopatus a tempore Alexandri 6. ſum. pontif. qui pri-
mus quinque erexit, *Petrus Mar. lib. 9. Decad. 2. noui Orbis.* ¶ Pa-
triarchæ a ſummo pontifice pallium accipiunt, plenitudinis offi-
cii pontificalis inſigne, quod & ipſi poſtea ſuis ſuffraganeis largi-
untur, *c. antiqua, 23. de priuileg.* Atque cum hoc priuilegium ha-
bent, vt crucis vexillum vbique ſibi præferri iubere poſſint: præ-
terquam in vrbe Roma, aut vbicunque ſummus Pontifex exſtite-
rit, aut eius legatus, qui vtatur inſignibus apoſtolicæ primę digni-
tatis. Ad hos quoque, qui ditionis patriarchalis ſunt, poteſt libere
appellari. Quod Ioannes Andreas, Panormitanus, & alii, *in c. an-*
tiqua, de priui. intelligunt etiam omiſſo medio: aliter enim hoc
priuilegio non eſſet adſcribendum, cum ad Metropolitanum
quemlibet prouocari poſſit iure ordinario a ſuffraganeis, *ca. ſi in-*
ter epiſcopos, 6. q. 4. & Metropolitani ſint ſuffraganei patriarcha-
rum, *c. paſtoralis, de offic. ordina.* Item priuilegium vt non niſi con-
ſulto patriarcha, poſſit archiepiſcopus epiſcopum ordinare, *cap.*
quoniam, 65. diſtinct.

De Primatibus. Cap. 10.

1 *Primas dicitur omnis patriarcha, ſed non contra.*
2 *Primatiæ ius præſcribitur & priuilegium.*
3 *Primatiæ regnorum.*

1 PRimates quidem, † appellari quodammodo patriarchæ poſ-
ſunt, *c. 1. 2. 3. 99. diſtin. can. conqueſtus. 9. q. 3.* attamen non omnes
primates vere patriarchæ ſunt, *can. nullus primas, 9. quæſ. 3.* Primas
namq; alio in loco, quam vbi patriarchæ inſtituti ſunt, eſſe poteſt,
nihilominus officii, quod eſt patriarchis, ſed nec tantæ auctorita-
tis, neque cardinalibus præferuntur, *Felinus in rub. de maior. & o-*
2 *bed.* ¶ At † maiores archiepiſcopis, a quibus ad illos prouocatur,
in can. 1. 99. diſt. Archiepiſcopus primas eſt, & poteſt ius primatiæ
in prouincia alterius epiſcopi ſibi acquirere, *Panorm. in cap. expo-*
3 *ſuit, per illud cap. num. 4. de dilation.* ¶ Primates † ſub ſum. Pontifi-
ce ſunt Aquilienſis, in Italia: Cantuarenſis in Anglia: Bituricenſis,
gl. in can. cleros, in verbo archiepiſcopis, 21. diſt. Grandienſis, *Angelus*
de Clauaſio, in ſumma, in verbo patriarcha. & Lugdunenſis præci-
puus horum, in Gallia: in Hiſpania, Toletenſis, *quem primatum in-*
ſtituit Vrbanus 2. ſumm. Pontif. vt auctor Franciſc. Tarapha. lib. de
reg. Hiſpanor. in Alphonſo 6. in Sardinia, Piſanas, *vide Rophredum*
Beneuentanum, tit. de iurib. quæ competant prælat. Nicol. Boerium, in
lib. de auctor. Magni conſilii, nu. 54.

De Archiepiſcopis. Cap. 11.

1 *Archiepiſcopi conſtituti vbi ante erant archiflamines, & rectores prouinciarum.*
2 *Archiepiſcopus, & Metropolitanus idem.*
3 *Metropolitanus vnde dictus. Prouinciæ conſtituendæ quot ciuitates exiguntur, eod.*
4 *Metropolis ciuitas quæ dicatur.*
5 *Archiepiſcopus a quibus eligitur.*
6 *Archiepiſcopus conſecrandus, vnguendus & ordinandus.*
Archiepiſcopus quid non poſſit ante conſeruationem, eodem.
7 *Archiepiſcopi Moſcouitici a quibus, & ex quibus eligantur, & conſecrentur.*
8 *Archiepiſcoporum auctoritas & officium, & 9.*
9 *Epiſcopi ſine permiſſione archiepiſcopi in aulam principis non eunt.*

ARchiepiſcopi † illis vrbibus feruntur a beato Petro præpo- 1
ſiti, quibus antiquæ ſuperſtitionis & idololatriæ præeſſent
archiflamines, *can. illis, 80. diſtinct.* Atque ex ſententia Wolph-
gangi Lazii, in Galliis & Germania, in illis ſedibus, vbi erant re-
ctores prouinciarum, proconſules, legatiue proconſulares, Me-
tropolitani conſtituti fuere epiſcopi, *Wolphgangus Lazius, lib. 2.*
commentarior. reipub. Roma. cap. 2. Archiepiſcopus epiſcopis ma-
ior, *can. 1. 2. 3. 9. quæſt. 3. can. cleros, 21. diſtinct. §. fin. de monach. in Au-*
thent collat. 1. titul. 5. inferior primate, *ca. 1. 99. diſtinct.* Sidonius ta-
men Apollinaris ſcribit, Metropolitanos in Gallia ſedi Romanæ
immediate ſubiectos, alibi autem patriarchalibus, *Sidonius Apol-*
lin. dum Claudiani epiſcopi epitaphium deſcribit. ¶ Archiepiſcopus 2
† in vtroque ciuili & pontificio iure, ſæpe Metropolitanus dici-
tur, *per totam fere 9. quæſt. 3. & in §. final. de monach. & in §. nos au-*
tem, de non alienandis rebus eccleſiaſt. in Authen. neque hæc no-
mina differre docet Rebuffus, *ad §. 1. de inſtitut. in Concord.* vt &
Metropoliticum ius eſt, quod archiepiſcopis competit, *ca. vt liti-*
gantes, c. 5. de offic. ordin. lib. 1. 6. Decreta. tit. 56. cap. 1. de offic. leg. lib. 1.
Decret. tit. 30. ca. 1. de arbitr. lib. 1. Decret. tit. 43. §. 1. de eccleſiaſt. titu.
collat. 9. tit. 6. in Authent. ¶ Iſidorus † ratus eſt Metropolitanos di- 3
ctos fuiſſe a numero ciuitatum: quia & Pelagius Papa ſcripſerit,
ſingulis prouinciis præeſſe debere vnum Metropolitanum, at-
que in vnaquaque prouincia eſſe debere vndecim vel ſaltem de-
cem ciuitates, & totidem epiſcopos, *ca. cleros 21. diſtinct.* Et forſan
quidem Pelagius talem prouinciarum & diœceſium diſtinctio-
nem accommodam exiſtimauit: at eiuſmodi non fuit ſemper, ſed
nutu principum, annorumque curriculo, prouinciarum forma
mutata eſt, vt docet Beatus Rhenanus *in libro, qui inſcribitur, noti-*
tia vtriuſque imperii, tum Orientis, tum Occidentis, dum agitur de
deſcriptione prouinciarum Illyr. Sextuſque Rufus conſularis, *in epi-*
tome hiſtoriæ Romanæ. ¶ Placuit † autem Budæo, Metropolim ci- 4
uitatem dici, ex qua coloniæ, nempe alia oppida proceſſerunt, id
eſt, ex qua coloni & incolæ in alium locum tranſlati ſunt, *Budæus*
ad l. obſeruare, de offic. proconſ. in annot. prior. ad Pand. Et ita ſe ha-
bere μητρόπολιν ad ἀποικίαν ſeu coloniam, vt matrem ad filiã: quod
& Suidas tradit, ἀπὸ τῆς μητέρος καὶ πόλεως, quaſi dicamus ciuita-
tem matrem. Et vt ſcribit Simplicius *lib. 8. de Geometria,* ἀρχὴ καὶ
μητρόπολις οὖσα τῶν ἄλλων. Et iuxta hanc mentem, epiſcopus Me-
tropolitanus is eſſet, qui in ea vrbe ſedem haberet, ex qua colonię
deductæ ſunt: quæ tamen interpretatio non quadrat archiepiſco-
patui vere, neque archiepiſcopatus ſunt coloniæ, quas ex ea vrbe
tranſlatas eſſe conſtat: quia coloniæ etiam in longinqua regna &
nationes transferebantur, vt fuerunt ex Romanis coloniæ per
tractum Norici, Ripenſis, Pannoniæ primæ, Laureacum, Car-
nutum: & in mediterraneis ad Sauum atque Drauum fluenta.
Diſtribuit etiam Carolus Magnus Francos & Suenos per Pan-
nonias & Teutonum colonias. Fuerunt Getarum ſeu Gottho-
rum, Vandalorum, Cattorum, & aliarum nationum in varias par-
tes propagatæ coloniæ, quæ archiepiſcopo vni ſubiici nequeunt.
Quamobrem per tranſlationem metropoles ciuitates & archi-
epiſcopatus dicemus, quæ tanquam matres curam agunt ſibi ſub-
ditarum eccleſiarum, in eadem prouincia conſtitutarũ, vt Theo-
doſii ſanctione colligitur, per quam ciuitatem Berytum in pro-
uincia Phœniciæ Metropolis nomine donauit, *l. 1. de Metropol.*
Beryto, lib. 11. C. titul. 21. ¶ Archiepiſcopus † eligitur ab epiſcopis 5
conuenientibus in Metropolitana eccleſia ex clericorum omni-
umque ciuium conſenſu, *can. Metropolitano, 63. diſtinct. can. qui*
in aliquo crimine, 51. diſtinct. Aniceti qui ſedit anno domini 159.
eſt decretum, vt Archiepiſcopus ab omnibus ſuffraganeis ordi-
netur, *can. Archiepiſcopus ab omnibus, 66. diſtinct.* Electus a prima-
te, vel patriarcha confirmatur, vel ſi is ſit ab eorum ditione exem-
tus a ſummo Pontifice, *cap. bonæ, & c. nihil, de electione.* ſiue electio
fiat iure communi, ſiue ex nominatione regis in Gallia fiat, *tit. de*
reg. ad prælatur. nom. in concor. ¶ Conſecratur † ſubinde, & vngitur, 6
c. 1. de ſacra. vnctio. & ordinatur: pallium accipit, ante cuius rece-
ptionem non poteſt iura ordinis epiſcopalis exercere, non virgi-
nes conſecrare, nec ſynodum celebrare, *gloſſ. in cap. quoniam qui-*
dam, & ca. pallium, 100. diſt. ca. quod ſicut, & ca. ſignificaſti, de ele-
ction. vide Bertachinum, tract. de epiſcop. cap. fin. tit. 3. hæc enim li-
cent tantum poſt conſecrationem & pallii adeptionem, non an-
te etiam ſi confirmatio facta fuerit. Iubet tamen & ſuffraganeos
ſuos ab aliis conſecrari, *c. cum ex officii, c. 16. de præſcriptio. lib. 2. de-*

Z

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN